

**Oksana Melnichuk, Candidate of Economics Science,
Associate Professor**

**Tatiana Pavlyuk, Candidate of Economics Science,
Associate Professor**

*Vinnitsia Institute of Trade and Economics
of State University of Trade and Economics
Vinnitsia, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-242-5-3>

IMPROVEMENT OF THE INTERNATIONAL COMPANY'S EXPORT

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МІЖНАРОДНОЇ КОМПАНІЇ

Розробка заходів удосконалення системи управління експортної діяльності підприємства направлена на отримання очікуваного доходу (вигоди) в повному обсязі з оптимальним рівнем витрат в результаті прийнятих рішень із врахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх ризиків. Втрати можуть бути оцінені в грошовому вираженні, оцінюються також кроки щодо їх оптимізації.

Економічний захист полягає в прогнозуванні рівня додаткових витрат, оцінці тяжкості можливих збитків, використанні всього фінансового механізму для ліквідації загрози ризику або його наслідків.

Під уникненням ризику розуміється просте ухилення від управлінського рішення, пов'язаного з ризиком. Однак уникнення ризику іноді безпосередньо пов'язано з відмовою від отримання прибутку.

Утримання ризику має на увазі залишення ризику за інвестором, тобто на його відповідальності. Так, інвестор, вкладаючи кошти в венчурну фірму, заздалегідь упевнений, що він може покрити за рахунок власні коштів можливі збитки [3].

Передача ризику передбачає, що суб'єкт господарювання, який інвестує, передає відповідальність третій особі, наприклад, страховому товариству, трастовій компанії. В даному випадку, передача ризику відбувається шляхом його хеджування.

Зниження ступеня ризику – це скорочення ймовірності та обсягу втрат шляхом формування стратегії непередбачених обставин, що

включає створення страхових резервів на підприємстві, розробку плану дій в разі настання ризикової ситуації та інші [2].

Важливим елементом системи управління ризиками є розробка заходів щодо їх зниження. Слід відмітити заходи щодо зниження ризиків компанії (рис. 1) [1].

	Нормативний метод	Хеджування	Страховання ризику	
	Створення страхових фондів	Диверсифікація	Страховання процентного ризику	

Рис. 1. Заходи зниження ризиків компанії

На прикладі підприємства, що займається експортом полімерної продукції проведемо ідентифікацію ризиків за допомогою експертної оцінки. Кілька експертів в особі трьох співробітників підприємства «Полімер» визначили основні ризики виробництва продукції з поліетилену та її реалізації. Ризики представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Ідентифікація ризиків ТОВ «Полімер»

№	Ризики
Технічні	
1.1	Складність у використанні нових технологій (механічним або ручним способом)
1.2	Зниження практичної здатності продукції
1.3	Низька якість сировини
Зовнішні	
2.1	Збої в постачаннях
2.2	Нестабільна економічна ситуація в країні
2.3	Зміна кон'юнктури ринку
Організаційні	
3.1	Фінансова ефективність
3.2	Кваліфікація кадрів
Управління	
4.1	Утилізація продукції
4.2	Зміна ціни

Наступним етапом в управлінні ризиками є їх оцінка, нижче наведені результати якісної оцінки ризиків. Проведено якісну експертну оцінку ідентифікаційних ризиків і визначимо пріоритети певних ризиків на підставі ймовірності їх настання, і наслідків на досягнення цілей проекту.

Таблиця 2

Матриця ризиків, ймовірностей і наслідків ТОВ «Полімер»

№	Ризики	Ймовірність	Наслідки
Технічні			
1.1	Складність у використанні нових технологій (механічним або ручним способом)	0,1	0,1
1.2	Зниження практичної здатності продукції	0,5	0,4
1.3	Низька якість сировини	0,5	0,8
Зовнішні			
2.1	Збої в постачаннях	0,3	0,4
2.2	Нестабільна економічна ситуація в країні	0,7	0,8
2.3	Зміна кон'юнктури ринку	0,1	0,4
Організаційні			
3.1	Фінансова ефективність	0,7	1
3.2	Кваліфікація кадрів	1	0,8
Управління			
4.1	Утилізація продукції	0,1	0,4
4.2	Зміна ціни	0,7	0,8

Розставимо пріоритети в матрицю ймовірностей і наслідків (табл. 3).

Таблиця 3

Матриця ймовірностей і наслідків ТОВ «Полімер»

Ймовірність	Тяжкість наслідків при заподіянні шкоди			
	Незначні	Максимальні	Критичні	Катастрофічні
Визначено			3.2	
Дуже важливі			2.2; 4.2	3.1
Можливі		1.2	1.3	
Малоймовірні		2.1		
Рідкісні	1.1	2.3; 4.1		

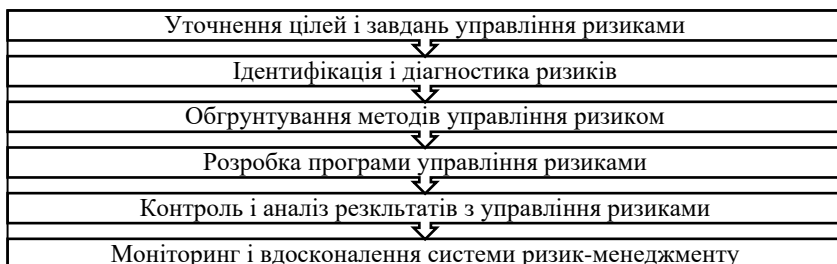
Були визначені пріоритети ідентифікованих ризиків та найбільш небезпечні ризики для нашого проекту:

- нестабільна економічна ситуація в країні;
- фінансова ефективність діяльності;

- нестача кваліфікованих кадрів;
- зміна ціни продукції.

Після виявлення ризиків, з якими може зіткнутися в сфері діяльності ТОВ «Полімер» в процесі здійснення підприємницької діяльності, після визначення факторів, що впливають на рівень ризику, і після проведення оцінки ризиків, а також виявлення пов'язаних з ними потенційних втрат, перед діяльністю ТОВ «Полімер» стоїть завдання розробки програми мінімізації виявлених ризиків, тобто прийняти рішення про вибір найбільш прийнятних механізмів нейтралізації управлінських ризиків.

Для підприємства ТОВ «Полімер» можна запропонувати алгоритм формування системи управління ризиками, який складається із послідовних етапів, які приведені на рис. 2.

Рис. 2. Етапи управління ризиками для ТОВ «Полімер»

Управління ризиком – це поетапний процес, який має на меті зменшити або компенсувати збитки для об'єкта при настанні несприятливих подій. Все це вимагає виявлення методу впливу суб'єкта управління на об'єкт управління. Вибір методу впливу на ризику має на меті мінімізувати можливі збитки в майбутньому [2].

Отже, діяльність керівництва ТОВ «Полімер» в цій галузі, має бути, направлена на захист свого підприємства від ризиків, загрозливих її прибутковості, і сприяє вирішенню основного завдання підприємницької діяльності організації – в залежності від ситуації вибрати з декількох проектів оптимальний, враховуючи при цьому, що чим вище очікувана прибуток проекту, тим вище ризик. Якісне управління ризиком підвищує шанси ТОВ «Полімер» домогтися успіху в довгостроковій перспективі, значно зменшує небезпеку погіршення фінансового становища.

Література:

1. Серікова А. А. Сутність антикризового управління фінансовими ризиками підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 25. С. 177–179. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_25_39.
2. Пилипенко О. А. Становлення ризик-менеджменту як точної науки. *Сорок восьми економіко-правові дискусії*. 2020. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3494/>.
3. Хачатрян В. В., Супрун С. Д. Особливості управління інвестиційними ризиками на підприємствах ЗЕД. *Економіка та суспільство*. 2017. № 12. С. 372–376. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-12-2017.pdf#page=372>.